

קול התורה

באלעד

הדלקת נרות:
7:08
צאת השבת:
8:17
חזו"א:
8:23
ר"ת:
8:51

העלון לשבת קודש

גליון מס' 1231

פרשת דברים-חזון תשפ"ה

מעניינא דיומא

הרה"ג רבי משה יחיאל דדון ר"מ ישיבת "אבן האזל"

בחיוב תלמוד תורה בט' באב

מהותית והיא עיקר מצוות תלמוד תורה.

ומעתה יש להבין את שיטת הריטב"א דס"ל דכיון דהתלמוד תורה שומרת בט' באב אינו במצב של 'משמחי לב' ויכול ללמוד רק בדברים המצעירים א"כ נמצא דביום ט' באב ליכא חיובא דתלמוד תורה כלל. ומה שיכול ללמוד דברים המצעירים אי"ז אלא רשות בעלמא, וכבר הוזכר כן כמה פוסקים דהו"ק רשות.

ומעתה א"ש שיטת הגאונים דאין לברך ברכת התורה ומשום דאין חיוב ת"ת כלל בט"ב.

אכן יש להקשות על כך דהנה מצינו דנשים מברכות כל השנה ברכות התורה ואף שנשים אין להם חיוב תלמוד תורה. ועמדו ע"כ האחרונים דמאי שנא משאר מצוות כה"ג שאינם מברכות. וכמו שכתב הרמב"ם בפ"ג מהלכות ציצית ה"ד דעל מצוות נשים פטורות אינם יכולות לברך עליהם. וא"כ אין מברכות ברכה"ת.

ובעמק ברכה הביא ממור הגר"ז שביאר בשם אביו הגר"ח דאמרת אין גדר ברכות התורה כשאר ברכת המצוות שהן ברכה על קיום המצוה אלא הוא דין בפני עצמו דתורה בעי ברכה וכדילפינן לה בברכות (כא) מהפסוק כי שם ה' אקרא וכו', ולפיכך אף נשים מברכות, ומשום דאף שפטורות הן מהמצוות של ת"ת אבל מ"מ אינם מופקעות מעצם החפצא דת"ת, ולימודם נחשב כתלמוד תורה.

ומעתה שוב יש לדון בשיטת הגאונים דגם אם נאמר דס"ל להגאונים דאין מצוות תלמוד תורה בט' באב כיון דלא שייך לשמח אבל עכ"פ כיון שומרת ללמוד דברים המצעירים א"כ אכתי שייך הוא בחפצא דת"ת ומילא עדיין יש לברך.

ואפשר לומר דאף דעדיין שייך לעסוק בחפצא דת"ת מ"מ אין מברכין על כך, והוא עפ"י מה דמצינו בדברי הבית יוסף (סי' מ"ז) שביאר דמה שנשים מברכות ברכות התורה הוא משום דאף הן צריכות לדעת את המצוות שלהן. ולכאורה נראין הדברים דלא כביאור הגר"ח הנ"ל. אמנם צ"ב, מדוע יברכו על דבר שאינו אלא כהכשר מצוה ורק כהי"ל לידע דיניהן.

וכנראה דגם הבית יוסף הבין כדברי הגר"ח דנשים ה"ה בכלל החפצא דת"ת, רק שהוקשה לו היאך יברכו

בשבילי הלקט (סדר תענית, סי' רס"ט) הביא את שיטת הגאונים דאין לברך ברכות התורה בט' באב שהרי אסור בתלמוד תורה ובתי מדרשות בטלן. אבל בשבולי הלקט חולק וז"ל ולי נראה שצריך עיון הוא שהרי הוא רשאי לקרות בתורה ובאיוב ובקינות ובדברים הרעים שבידיה, הלכך מברך ברכת התורה וקורא בפרשת תמיד בלבד. וצריך ביאור מדוע בשיטת הגאונים.

והנה מצינו לשיטת הריטב"א (במור"ק טו.) שהק' ע"ד הגמ' שם שאכל אסור בדברי תורה מדברי הגמ' בסוכה (כה) דאמרינן שאכל חייב בכל המצוות האמורות בתורה חוץ מן התפילין. הרי שבתלמוד תורה כן מחוייב. ותירץ וז"ל: ויש לומר שאין למדין מן הכללות אע"פ שנאמר בהם חוץ, והכא פשיטא ליה דאסור בדברי תורה שהן משמחי לב. עוד יש לומר דכיון שקורא קריאת שמע שחרית וערבית בדידה סגי ליה וכו' ונמצא שאינו פטור ממנה. ומבואר בתירוץ הראשון דאמרת אבל פטור לגמרי מתלמוד תורה ודברי הגמ' בסוכה הם לא דוקא.

והקשה שם הערוך לנו דאף שאכל אסור בתלמוד תורה אבל הרי מותר הוא בדברים המותרים שהתירו לקרות באיוב ובקינות ובדברים הרעים שבידיה, וא"כ מהיכ"ת לומר דאכל פטור לגמרי מלימוד תורה, הלא יכול ללמוד את הנ"ל ולקיים בזה מצוות תלמוד תורה.

וביאר בזה האחרונים דהנה כתב הט"ז (יור"ד סי' רכ"א סקמ"ג) דבתלמוד תורה לא אמרינן מצוות לאו ליהנות ניתנו כיון דעיקר המצוה בתלמוד תורה זהו ליהנות מתלמוד תורה. וכן כתב האגלי טל (בהקדמה לספר) וז"ל: כי זה עיקר מצוות לימוד תורה להיות שש וששמ ומתענג בלימודו ואז דברי התורה נבלעים בדמו ומאחר שנהנה מדברי התורה הוא נעשה דבוק בה. וכבר קדמם רבי אברהם מן ההר בחידושיו לנדרים (מח.) דעיקר מצות תלמוד תורה הוא להתענג במדע ולשמח לבבו ושכלו וכנאמר "פיקודי ה' ישרים משמחי לב". ונשנו הדברים עוד כהנה. ויסוד הדברים הוא דענין ההנאה והשמחה בלימוד התורה אינה תלוסת ללימוד התורה אלא זהו צורת לימוד תורה.

[אשר משום כך מצינו בתלמוד תורה דבר שלא נמצא בשום מצוה והוא דבתוך ברכת המצוה מוסיפים בקשה על העריבות בתורה. ולא מצינו דוגמת זה בשום מצוה אחרת. ולח"ל הוא מובן למאוד, שכן עריבות זו היא

דבר המערכת

השולחן ערוך בסימן הראשון באורח חיים פוסק "ראוי לכל

ירא שמים, שיהא מיצר ודואג על חורבן בית המקדש". את סדר יומו של היהודי אופפת הצפייה המתמדת לגאולה העתידה ולבנין בית המקדש. שלש פעמים ביום שופך היהודי את ליבו בתפילותיו: "לירושלים עירך ברחמים תשוב", "את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח". קודם ברכת המזון אומר "על נהרות בבל, שם ישבנו גם בכינו בזכרנו את ציון", ובשבת - "בשוב ד' את שיבת ציון היינו כחולמים". יחיד סגולה אף עורכים "תיקון חצות" ומזילים דמעות על גלות השכינה.

יחד עם זאת, קשה מאוד לומר, שאנו "חיים" את צער החורבן בצורה חושית ופנימית, כפי שהיה ראוי להיות. יהודי מסייד את ביתו ומשאיר אמה על אמה כ"כ לחורבן, החתנים שוברים כוס בשעת החופה - אף אחרי הכל ולמרות הכל, עולם כמנהגו נוהג.

תחושת האבלות, אותו חלל רוחני עצום שנפער בנו לפני 1957 שנה, אינה נותנת את אותותיה בשגרת יומנו. המירוצ המסורף של החיים המודרניים, שוחק גם אותנו בין גלגלי שיניו. אנו חוזים עין בעין במקום המקדש החרב, אשר שועלים הילכו בו, ורק מעטים חשים צביטה עזה בלב ומועקה כבידה המלווה אותם בכל אשר ילכו.

והנה רבי יעקב עמדין פותח במילים נוקבות את דברי הכיבושין הנופסים בסידורו "בית יעקב" אודות צום התמישי, יום חורבן מקדשנו ותחילת גלותנו, גלות הנפש וגלות הגוף, "אם לא היה אלא עוז זה בידינו, שאין מתאבלים על ירושלים כראוי, די בו כדי להאריך גלותנו. והיא בעיני הסיבה הקרובה, היותר גלויה, עצומה וחזקה, לכל השמדות המופלאות הגדולות, הנוראות, מבהילות הרעיונים, אשר מצאנו בגלות. בכל מקומות פזורינו, על צוארנו נרדפנו. לא הונח לנו להגיע בגויים עם שפלותנו, עניינו ומורדנו, לפי שיצא האבל הזה מליבנו. בהיותנו שוקטים בארץ לא לנו. שכחנו את ירושלים ולא עלתה על לבבנו ועל - כן כמת מלב נשכחנו. מדור לדור נוסף גיון על גיונו ומאכזבנו... וכל אוהב אמת יודה לדברינו, וכאשר יזיח הנסיון, ביחוד ביום תשעה באב המר - מי ומה המתאבל ונאנח על חורבן הבית ושמותו הארץ, כראוי, ממעמקי הלב? ואין צריך לומר בשאר ימות השנה, אין זוכר ואין פוקד ואין דובר דבר ממנה, אפילו במחשבה לא בא זכרונה, כאילו מקרה הוא היה לנו".

תוכחת מוסר זו, שנכתבה בעמדין ובאלטונה לפני כ-330 שנה, נשמעת אקטואלית עוד יותר בימינו אנו. אשליית הנוחיות הזמנית, תחושת הרגיעה והבטחון העצמי, שפקדו את אחינו שבתפוצות בתקופות שונות, פקדו עד לא מזמן אנשים מתוכנו, אשר חיו בהרגשה מסויימת, כאילו הגענו אל המנוחה ואל התהלה ושכחו כי גם אם זכינו לגור בארץ ישראל ולחונן את עפרה עדיין אנו בתוך הגלות מוקפים ככבשה בין שבעים זאבים וטרם הגיע מרפא לנפשנו. כאשר לעצרתנו אנו רואים בימים אלו שאפילו התקומה המופלאה של מוסדות התורה ולומדי התורה הרבים בארץ הקודש, לאחר ימי הזעם של המשפרות והכבשנים, יחד עם ההתאוששות הרוחנית שהביאה לפריחה מחודשת של עולם התורה וציבור שומרי המצוות נמצאים בסכנה אמיתית משלטונות הרשע ועדיין אין בהן נחמה למי שחש באמת ובתמים את צער השכינה

על מצבו של עם ישראל, שמאז חורבן הבית ועד ימינו אנו, הולך ומתדרדר מדחי אל דחי, ואין לך יום שקללתו אינה מרובה משל חבירו, בפרט עתה כאשר שונא ישראל שעדיין לא זכו לאור התורה ורוצים לבלע את הקודש ואת לומדי התורה, אך כח התפילה והתורה יעמדו כחומה שלא יוכלו לבצע זממם.

בכל שנה ושנה גדל הפער ההיסטורי שבינינו לבין אותם ימים בהם ראה עם ישראל כהנים בעבודתם ולווים בשרים ובזממם. הזמן שחולף צריך להגביר את רגשות הגעגועים והכיסופים העזים לחידוש ימינו כקדם, אך אם לא מתבוננים כראוי עלול הריחוק ההיסטורי להוביל לריחוק נפשי, לשקיעה באדישות ולאטימות לב. "אם לא היה אלא עוון זה בידנו, שאין מתאבלים על ירושלים כראוי, די בו כדי להאריך גלותינו" - כותב רבי יעקב מעמדן. שאלותיו הנוקבות אינן מרפות מאיתנו, בפרט בימים אלו, מדי שנה בשנה. "מי ומה המתאבל ונאנח על חורבן הבית ושממות הארץ, כראוי, ממעמקי הלב? כמה דמעות נשפכות על זה?"

מאידך בהקדמתו לסידור "בית יעקב" כותב ר"י עמדן "ואין לא יבוש הכופר בהשגחה יעומד נכלם, מי שיעיין ביחוד עניינינו ומעמדנו בעולם אנתנו האומה הגולה שה פזורה, אחר כל מה שעבר עלינו מהצרות והתמורות אלהים מהשנים, ואין אומה בעולם נרדפת כמונו, מה רבים היו צרינו, מה עצמו נשאו ראש הקמים עלינו מנעורינו, להשימדינו לעקרנו לשרשנו, מפני השנאה שסיבתה הקנאה רבת צרורנו, גם לא יכלו לנו לאבדנו ולכלותנו, כל האומות הקדומות העצומות אבד זכרם בטל סכרם סר צלם, ואנו הדבקים בה' כלנו חיים היום, לא נפקד ממנו בכל תוקף אריכות גלותנו אפילו אות וניקוד אחד מהתורה שבכתב וכל דברי חכמים קיימים לא יטה לארץ מנגלם, לא שלט בהם יד הזמן ולא כילם, מפני יענה בזה פילוסוף חריף, היד המקרה עשתה כל אלה? חי נפשי כי בהתבונני בנפלאות אלה, גדלו אצלי יותר מכל ניסים ונפלאות שעשה הש"ת לאבותינו במצרים ובמדבר ובא", וכל מה שארך הגלות יותר נתאמת הנס יותר נודע מעשה תקפו וגבורתו" גם דברים אלו שנכתבו לפני מאות שנים נראים בשנה זו אקטואליים מתמיד לאחר הניסים העצומים שחווינו ובפרט במלחמה עם איראן, ואין סתירה בין ההודאה על הנסים לבין תחושת האבלות האמורה ללול כל יהודי, בפרט בימים אלו.

"על כן ציון במר תבכה", דוקא לנו יושבי ארץ הקודש, בני ציון וירושלים, ראוי להתאבל יותר מכל. אנו רואים את החורבן בעינינו, את הר ציון ששמים ואת עיר הקודש שירדה מגדלותה ומתפארתה. ולכן בימים אלו עלינו לסלק מליבנו כל שמץ של אדישות, המכלה כל חלקה טובה. אם נתבונן כראוי, נשכיל להבין את העושר הרוחני העצום שאיבדנו עם חורבן הבית, ונדע עד כמה רחוקים אנו מן החיים האידיאליים של עם ישראל. או אז יעלו הדמעות כאילו מעצמן והצער ינקר בחלל הלב, באופן אמיתי וכן, ולא בפעולות אבילות חיצוניות גרידא. ומתוך כך תבא האבילות ואיתה התפילה על ביאת גואל צדק במהרה בימינו.

"וכל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בנחמתה"

דיני שבת חזון וכשחל בערב ת"ב (המשך)

קריאת התורה

(ג) יש קוראים בתורה כמה פסוקים בניגון של איכה, וכן בהפטרה. ולענין סעודת אירוסין כתב המג"א בס"ק י' שאסור בשבת. וכן ראוי להמנע שלא לברך שהחינו אז. ואם יש ברית מילה בשבת, כתב המ"ב שם בס"ק כ"ג דיעשה הסעודה קודם מנחה.

טיול

(ד) לא יטייל בערב ט"ב כל היום, ובמטה משה סימן תשי"ח כתב שאין האיסור מחמת שהטיול עצמו נחשב כדבר של שמחה ותענוג אלא כדי שלא יבוא ע"י הטיול לשחוק וקלות ראש והיתול. וראה כן בשו"ע סימן תקנ"ד סעיף כ"א, שכתב כן לגבי טיול בט"ב. ובשו"ע תקנ"ג סעיף ב' ועיין בפרמ"ג סע' ב' שזה כל היום. ובשבת ג"כ אסור כל היום שע"ת ס"ק ה' וברכ"י, וראה רד"ה לדה"ל ולכן ומי שהולך לבראות מותר. (ראה שו"ת דברי יציב ח"ב סימן רל"ט).

דברים שמחמירים בשבת לאחר חצות

(טו) נוהגים להחמיר בקצת דברים משבת אחר חצות. אף שאין עושים מעשה של אבילות בפרהסיא, אבל אין מטיילים בשבת זו מאחר חצות, כמש"כ ברמ"א סימן תקנ"ג סעיף ב' ובשע"ת ס"ק ה' ע"ש, וברכ"ש ס"ק ה'.

וכתב שם הרמ"א דאין אומרים פרקי אבות דהוי כלימוד, ואין ללמוד אז משום דהתורה משמחת, אף שקוראין בתורה במנחה, אפילו חל ט"ב בשבת, ופרשת הקרבנות וסדר היום, כל סדר היום כשזה דרך קריאה בעלמא. וכתב במ"ב ס"ק י' שיש מקילים בזה, ויש לסמוך על זה. דאפילו בחול כמה אחרונים מקילים, ע"ש. ויש לדון בזה שזה אבילות בפרהסיא אם אין אומרים כן, [בשלמא מה שאין אומרים צדקתן בשבת במנחה הוא משום שאיקרי מועד, אבל לא לומר פרקי אבות הוא משום אבילות], וע"ש בבה"ל ד"ה ולכן, בדזמנינו יש מקום להתיר כדי שלא להתבטל מלימוד, ויש לסמוך על זה וראה גם בס"ק ח', ובשבת קודם חצות כתב המ"ב בס"ק ט' דמותר בלימוד התורה, כמש"כ בא"ר ודג"מ ודה"מ ע"ש. אמנם יש שהחמירו בזה, ולכן מי שלא יתבטל מלימודו בגלל שאינו לומד בעיון במסכת הרגילה שלו, ילמוד מסכת מו"ק או דיני ט"ב וכדומה. ואם אינו יכול מותר ללמוד.

ומש"כ הרמ"א דאין אומרים פרקי אבות, אף שהוא דבר של פרהסיא, ואפשר משום דאינו עושה מעשה אלא שהוא נמנע מלומר פרקי אבות. והמ"ב בס"ק י' הביא דברי הט"ז דהלומד בשבת אחר חצות לא הפסיד שכרו, אפילו כשחל ט"ב בשבת, וכ"ש כשחל ערב ט"ב בשבת, ונראה דיש לסמוך ע"ז וכו', ע"ש, והביאו מהגר"ש אלישיב זצ"ל, דאף שנוקטים להלכה שמותר ללמוד בשבת זו, מ"מ בפרהסיא אין ראוי לעשות נגד דעת הרמ"א, ואין לומר שיעור ברבים, חוץ ממקרה שאם יתבטל השיעור לא ילמדו משתתפיו כלום, ובשו"ת דברי יציב אור"ח סימן רמ"א אות ב' כתב, דאסור רק ביחיד ולא בפרהסיא, דאין אבילות בפרהסיא, וע"ש שכתב שגם לטעם הח"ס באור"ח סימן קנ"ו, אפשר להקל בזמנינו, וצ"ע.

(טז) ובאמת לגבי מה שכתב שאין אבילות בפרהסיא, עיין מש"כ בסימן כ"ב, דבט"ב אין הדין של אבילות בפרהסיא ע"ש. והחזו"א סובר (הביאו באורחות רבינו ח"ב עמ' קל"ו), שאין ללמוד אחר חצות רק בדברים המותרים, וכן העיד הגר"ח קניבסקי זצ"ל שהחזו"א לא הקל בשבת, ואפשר ללמוד הלכות ט"ב, או הגמ' מענינא דיומא, וראה לקמן ס"ק ט'. וראה מש"כ ב... דענין חצות מותר, מ"ב תקנ"ג ס"ק ט'. ואין לומדים מחצות, משום דתורה משמחת, ואף שהאיסור הוא רק בבלי ט"ב, כתב בשו"ת ח"ס (אור"ח קנו) שמהרהר עי"ז אח"כ בערב, ולכן אסור ללמוד גם בשבת ערט"ב, אף שמותר בבשר ויין, שהשמחה של הלימוד נמשכת גם בבלי ט"ב.

(יז) לגבי אכילת קלי צום יש להקל ולאכול בשבת, שא"ז ממש רפואה אלא הקלה על הצום והחולשה, שזה הריכוז ותמצית המאכלים ואף שאין אוכלים אותו כ"פ, אי"ז נחשב כרפואה וכאן שא"א קודם אפשר להקל, (ויש מחמירים בזה), ולא יאמר שאוכל את זה כדי להקל על הצום, ראה מ"ב סימן

רצ"ס ק"ד, ויאכל באופן שלא יהיה ניכר שמכין לחול, ויכניסו מער"ש בתוך מאכל אחר. וכן כתב בחוט שני שבת ח"ד שיערב את זה בערב שבת במאכל או במשקה, וכן שמעתי בשם הגר"ש ואזנר זצ"ל, וכתב בשו"ת מנח"י ח"ו סימן כ"ח דבמקום צער אפשר להקל.

סעודה שלישית

(יח) אין לנהוג בשבת זו מנהגי אבילות, ומותר לשיר זמירות וכו', כמו בכל שבת גם בסעודה שלישית קודם השקיעה, ואפילו אינו רגיל לשיר זמירות בכל שבת, אם רוצה לשיר בשבת זו מותר לו לשיר, עיין בשו"ת אג"מ אור"ח ח"ד סימן ק"ב. ועיין במ"ב סימן תקנ"ב ס"ק כ"ג בשם המג"א, דאף שכתב בשו"ע בסעיף י' דמותר לאכול כל השבת כסעודת שלמה, יישב בסעודה שלישית בדאבון נפש שלא ינהג בשמחה, ולכן לא ישב בסעודת חברים, ולפי זה אין לשיר שירים בסעודה שלישית, ואפילו זמירות שבת לכאורה אין לשיר אז, שהיא סעודה המפסקת, ועכ"פ אין להרבות אז בשירה. אבל בספר בכור שור חולק ע"ז, ודעתו דמי שרגיל בכל שבת לסעוד סעודה זו עם חביו ומיודעיו ומונע בשבת זו, הוי כאבילות בפרהסיא, וב-- חפ"ד ק"ב שמותר לשיר זמירות גם בסעודה שלישית למי שרגיל בכך, ובהליכות שלמה הביא שהורה בישיבה לשיר רק את הזמירות הקבועות בסידורים שרגיל לזמרם בכל שבת, אבל לא ישירו שירים אחרים. וצ"ב למעשה. ועכ"פ יזהר שלא להמשיך אחר שקיעת החמה.

בשר ויין בסעודה שלישית

(יט) מותר לאכול בסעודה שלישית בשר ולשתות יין, ואין לשנות ממנהגו בכל שבת. וצריך לסיים את הסעודה [וכן נטילת ידים למים אחרונים לכתחילה] לפני שקיעת החמה, כמבואר במסכת עירובין דף מ"א א', דמיד משקיעת החמה נאסר בכל חמשת העינויים של ט"ב, חוץ מנעילת הסנדל. וכן כתב הרמ"א בסימן תקנ"ב סעיף י' דצריך להפסיק לאכול מבעוד יום, וכתב המ"ב בס"ק כ"ד דהיינו קודם השקיעה.

(כ) עכ"פ רואים דמיעוט שמחה נוהג גם בשבת, ויש דברים שהחמירו בשבת, ועדיין יש לבאר הענין של אבילות בפרהסיא אם אסור או מותר. וראה מש"כ בסימן כ"ב בביאור ענין האבילות בשבת זו. ויש חילוק בין אבילות גדולה או מעט אבילות שנהוג גם בשבת (ראה מש"כ בסימן כ"ב שלא לעסוק ביפוי הגוף גם בשבת, וראה תוס' יבמות מ"ג ב' שאסור היסח הדעת מהאבילות גם בשבת, אף שהדבר פלא וצ"ב, וראה מש"כ שם גדר האבילות של בין המצרים.

(כא) ולכו"ע מותר לאכול עם בני ביתו, אבל צריך לסיים את הסעודה [וכן נטילת ידים למים אחרונים לכתחילה] לפני שקיעת החמה, ולא לשיר אז, כמבואר במסכת עירובין דף מ"א א', דמיד משקיעת החמה נאסר בכל חמשת העינויים של ט"ב, חוץ מנעילת הסנדל. וכן כתב הרמ"א בסימן תקנ"ב סעיף י' דצריך להפסיק לאכול מבעוד יום, וכתב המ"ב בס"ק כ"ד דהיינו קודם השקיעה.

לזמן עד השקיעה

(כב) ולגבי זימון, אם זה בשבת עד השקיעה מותר לזמן, ראה במ"ב סימן תקנ"ב ס"ק כ"ג בשם הא"ר, ופרמ"ג בא"א ס"ק י"ד וכה"ח ס"ק נ"א, ויש לדון אם אחר השקיעה בלילה מותר לזמן, דבכל סעודה המפסקת בערב ט"ב כתב בשו"ע סימן תקנ"ב סעיף ח' שיש להיזהר שלא ישבו שלושה לאכול סעודה המפסקת כדי שלא יתחייבו בזימון, וכתב בטור בשם רבי משולם והר"י [וע"ש שתמה על זה דהרי אבל חייב בזימון], ומג"א ס"ק ט' וכו', וכן פסק במ"ב ס"ק י"ט וכה"ח ס"ק מ"ג, דבדיעבד אף אם ישבו ג' לא יזמנו דלא חשיב קביעות, [וגדרי קביעות עיין בשו"ע סימן קס"ז סעיף י"א ומ"ב קצ"ג ס"ק כה], והנה כאן שאכלו בשבת היה קביעות באכילה, ולכן לכאורה אם לא בירכו קודם השקיעה יכולים לזמן אחר השקיעה.

משקיעת החמה

(כג) לא ישב על ספסל משקיעת החמה, אבל גם אסור לשבת

על כסא נמוך כדרך אבילות, שעדיין זה שבת, ויש מתירים לשבת אז על ספסל דהוי כאבילות אם ניכר שאינו יושב בגלל אבילות. ובפרט אדם שקשה לו לעמוד וניכר שעומד משום אבילות. ואת הנעליים חולצים רק בצאת הכוכבים, כל אחד כפי מנהגו כל שבת מהו זמן בצאת הכוכבים אצלו, דאסור לעשות מעשה אבילות בשבת. ושאר הדברים של אבילות אין בהם היכר אם מפסיק מהשקיעה.

(כד) אין להכין לפני צאת השבת את ספר הקינות למוצאי שבת, גם בבין השמשות, אלא אם לומד בזה קצת ביום. ואין להביא את הקינות לביה"כ בשבת, [גם במקום שיש עירוב כשר כדין וכראוי], ובצורך גדול יביאם ויקרא בהם בשבת, אבל בגדי חול או מנעלי ט"ב אסור להכין לפני צה"כ. ואין מחליפים הבגדים ולא מורידים הנעליים אלא לאחר צאת הכוכבים. ואלו שיש להם נעליים לט"ב שאינם של עור הנראים כמו נעליים רגילים ואין בהם היכר, מותר להלבישם מעיקר הדין בשבת, אך אין ראוי להלבישם אם אין מלביש כן בכל שבת.

מוצאי שבת

(כה) צריך לברך על הנר ברכת מאורי האש, במוצאי שבת. ואשה אם תברך לבד על הנר, עיין בבה"ל סימן רצ"ט סעיף ח' ד"ה לא יבדילו.

(כו) וראה כן בספר זכר יוסף סימן ס"ט, ובשו"ת התעוררות התשובה ח"ג על סימן תקנ"ו שכתב, מי שותה יין ההבדלה, דמר"ח איסור שתיית יין הוא מדינא ע"ש, והיינו משום איסור שתיית יין בט"ב, ובשו"ת דברי יהושע ח"ב סימן ה' אות ב' כתב דלא שמע מעולם בפולין שחולה יבדיל על הכוס קודם אכילה, וכן נשים שצריכות לאכול לא הבדילו, ונראה דסמכו על הרמב"ן דלא תיקנו הבדלה כלל בת"ב, אמנם בשו"ע נפסק כרא"ש ולא כרמב"ן, [ואפשר שסבר דגם לרא"ש ולשו"ע שפוסקים דיש הבדלה בט"ב, אפשר ש סוברים דתיקנו לכתחילה במוצאי שבת זה לעשות הבדלה רק במוצאי ת"ב ולא קודם].

(כז) חולה שצריך לאכול, דעת רוב הפוסקים דמבדיל קודם שאוכל, ראה בשע"ת סימן תקנ"ו ס"ק בשם הברכ"י ס"ק ג', וכה"ח ס"ק ט', וראה בש"ד חמד א' ס"ד מערכת בין המצרים סימן ב' ס"ק ה', ועוד. וראה כן במ"ב סימן תקנ"ט ס"ק ל"ז, לגבי בעל ברית בת"ב נדחה, שצריך להבדיל קודם שיאכל, ואם יכול יתן לשתות את היין לתינוק שהגיע לחינוך שהרי א"צ לשתות יין, ואם אין תינוק ישתה הוא, וכמש"כ בשו"ע תקנ"ט סעיף ז' ומ"ב ס"ק ל' לגבי מילה, ובתקנ"א ס"ק ע' ע"ש. וישתה מלא לוגמיו, ולא כל הכוס, ראה בשו"ע סימן רע"א סעיפים יג'-י"ד דמלוא לוגמיו הוא לעיכובא, וע"ש בבה"ל ד"ה צריך, ובבה"ל ד"ה והוא רובו, לגבי שיעור השתיה של קטן. וראה כן בשו"ת דברי מלכאל ח"ו סימן ט' לגבי חולה. אבל לשתות מים בלבד א"צ להבדיל.

(כח) קטנים שאוכלים בט"ב נראה דעת רוב האחרונים שאם אין להם ממי לשמוע הבדלה וכיו"ב, יכולים לאכול בלי הבדלה, ובשו"ת מהר"ל דיסקין בקו"א סי' ע"ב נסתפק בזה ע"ש, וראה במוע"ז ח"ז סימן רנ"ה, וכ"כ באורחות רבינו ח"ב בשם הקהילות יעקב, וכ"כ בשבט הלוי ח"ז סימן ע"ז ס"ק ה', וכן הורה הגר"ש אלישיב זצ"ל.

מוצאי התענית

(כט) במוצאי ת"ב מבדיל על הכוס, ואינו מברך על הבשמים ולא על הנר, שיש לברך על הנר במוצאי שבת, ושוותה היין בעצמו וא"צ לתת לתינוק, מ"ב סימן תקנ"ו ס"ק ג', דלילה זה קל משאר הזמנים שקודם ט"ב, מג"א ס"ק א' שעה"צ ס"ק ז', [ואם אינו גומר לשתות את היין אין לשתותו אח"כ, וגם אחרים אין שותים מיין ההבדלה אם הוא יכול לשתות רוב הכוס, או כמלוא לוגמיו].

(ל) אין מקדישין הלבנה מיד במוצאי ט"ב, עד שיטעום קודם, וכן צריך לנעול נעליים, מ"ב סימן תכ"א ס"ק י"א, ולכן הולכים קודם להבדיל ולטעום ואח"כ חוזרין לקדש הלבנה, ומותר לרקוד טובים מאורות אח"כ.

בלשון 'ציונו' כיון דהן פטורות, ולכן הוסיף דשפיר שייכות בשביל לידע ההלכות שלהן.

ומעתה יש לומר דס"ל להגאונים דבט' באב דכולם פטורים א"כ לא שייך לברך משום דלא שייך לומר ציונו.

להולדת הבן-הנבר

הרב איתמר דבקר ומש' וחמיו הרב שלמה כחלון ומש'

הרב יהודה לייב ביליצקי ומש' ואביו הרב עמיאל ביליצקי ומש' וחמיו הרב יצחק גרודקה ומש' השלום זכר יתקיים א"ה ברח' רבי ברטנורא 26. הברית א"ה בש"ק בביהמ"כ היכל משה בשעה 10:30

הרב יחיאל שרייבר ומש' וחמיו הרב יוסף היימן ומש' השלום זכר יתקיים א"ה בב"כ אחיעזר

להולדת הבת
הרב אלישע נוטוביץ ומש'

להולדת הבת-הנכדה

הרב יהודה ביטון ומש' וחמיו הרב אהרן נקש ומש'

בהכנסו לנועם עול תו"מ

הרב יהודה פרידמן ומש' ובנם הבח' אלעזר מנחם מן שיחי'

באירוסיו הבן

הרב יעקב אלוך איסטריין ומש' ובנם החתן יהודה זליג שיחי'

באירוסיו הצאצאים

הרב יוסף הרטמן ומש' ובנם החתן יאיר שיחי'

עב"ג בת
הרב אליעזר כהן ומש'

הסבא הרב יונתן כהן שיחי'

באירוסיו הבת

הרב יהודה דינבצקי ומש'

הרב אבינועם הולצר ומש'

הרב דוד פריינד ומש'

בנישואי הבן

הרב משה פורייס ומש' ובנם החתן יעקב אריה שיחי'

בנישואי הבת

הרב דוד רוטנברג ומש'

פרשת השבוע

לא אוכל לבדי שאת אתכם... והנה היום ככוכבי השמים לרוב (טו, א-ה')

מובא ב"שלמה חדשה": הואיל "והנכם היום ככוכבי השמים לרב" – שיש בכם גאווה ורמות רוחא, על כן "לא אוכל לבדי שאת אתכם". שכידוע, שני כוכבים שנתקלים ומתנגשים זה בזה גורמים לחורבן, כך ששני בעלי גאווה נפגשים זה בזה – אין ביניהם שלום אלא ריב ומדון.

לפיכך הוסיף ואמר: "ויברך אתכם כאשר דבר לכם", ומה "דבר לכם"? – "ושמתי את זרעך כעפר הארץ" (בראשית יג, טז), שיהיו משולים לעפר במדת הענוה.

ואצוה את שופטים בעת ההיא לאמר שמוע בין אחיכם (טז, א) יש לדקדק מה פשר התוספת "לאמר", הלא די היה לומר "ואצוה את שופטים בעת ההיא שמוע בין אחיכם".

מבאר ה"אור החיים" הק': מובא במסכת סנהדרין (י: ו) וכך פסק הרמב"ם בהלכות סנהדרין (כא, ט): "צריך הדיין לשמוע טענות בעלי דינים ולשנות טענותיהן, שנאמר (מלכים א' ג, כג): 'ויאמר המלך זאת אומרת זה בני החי ובנך המת', ומצדק את הדין בלבו ואחר כך חותכו". דהיינו, חובת הדיין לשוב ולומר בפיו את טענות בעלי הדין קודם שיפסוק את הדין.

לכן התכוון משה רבינו בצוותו את הדיינים: "לאמר שמוע", היינו שצריך השופט לומר בפיו את מה ששמע מבעלי הדינים.

ואת יהושוע צייתי בעת ההיא לאמר עיניך הרואות את כל אשר עשה ה' אלקיכם לשני המלכים האלה (ג, כא)

דקדק מהרי"ל דיסקין: בכל התורה כולה נכתב 'יהושע' עם וא"ו אחת בלבד בין הי"ד לה"א, ואילו כאן זו הפעם היחידה בתורה שנוספה וא"ו בין ש"ן לעי"ן.

טעם הדבר, יהושע כבש ל"א מלכים בארץ ישראל, ואילו שמו נזכר בתורה רק ל' פעמים. [בספר שמות ז' פעמים, בספר במדבר י"ג פעמים ובספר דברים י' פעמים. כ"ז פעמים הוא נזכר בשם המלא 'יהושע' וג' פעמים הוא נזכר בשם 'הושע'] אך כדי שיהיה ל"א פעמים, נכתב שמו פעם אחת מלא, להשלים המנין לל"א. והוא כפתור ופרח.

הרה"ג רבי יהודה לב מרבני ישי' באר ישראל ומח"ס לב המועדים

בכוחו להביא את הגאולה יותר מדורות הקודמים מובא שר' חיים ויטל אמר בשם האר"י פעם אחת שאלתי למורי איך אתם אומרים שנפשי היא מעולה כ"כ, והרי קטן שבדורות הראשונים היה צדיק וחסיד שאין אנו מגיעים לעקבו, ויאמר דע כי גדלות הנפש אינה תלויה כפי מעשה האדם רק כפי הזמן והדור ההוא, כי מעשה קטן מאוד בדור הזה שקול ככמה מצוות בדורות הראשונים כי בדורות האלו הקליפה גוברת מאוד מאוד עד אין קץ משאין כן בדורות הראשונים.

ביאור אחר: אע"פ שאנו קטנים מאבותינו הרי ידוע שהקב"ה מצריך לכל אחד זכותו וזכות אבותיו ואנו "בנכם הרוכב על גבי הענק" שהוא רואה ומביט יותר למרחוק (ח"נ).

חיובים שחייבים בהם במיוחד בזמנים אלו לצפור יותר לישועה מבואר בגמרא בשבת (לב, א) ששואלים לו לאדם בשעת הדין ציפית לישועה זה היה אפילו בזמנים שלפנים, וכל שכן כהיום שאנו רואים שנתקיים כל מה שאמרו חכמים במשנה בסוטה והסימנים בפרק חלק א"כ בודאי יש לנו לצפות לישועה בב"א (לקוטי הלכות סוף סוטה בהערה). להודות בתשובה (זכור למרים פרק ז) ובפרט כשיש צרות ודאי שיש חיוב לחזור בתשובה בצרות של חבלי משיח החיוב גדול יותר (חומת הדת פרק יג אגרות ומאמרים טו).

לימוד קדשים הלכה למעשה כיון שלפי כל הסימנים שנתנו חז"ל אנו עומדים ערב ביאת המשיח אי לדידי צייתי גדולי ישראל היה להם לסדר חיבורים בעיני הקודש והמקדש (הסכמה לספר יד רמה) וכך אמר הח"ח לבנו שאע"פ שהראשונים לא התעסקו כל כך בלימוד קדשים כיון שאינו נהוג בגלות אבל אנחנו שאנו קרובים לגאולה על כל פנים יותר מהם עת לעשות לה' לבד הכל הלכה למעשה (קיצור תולדות חייו נב).

אלה הדברים (א, א)

מובא ב"ספר החיים" לרבי חיים, אחי מהר"ל מפראג:

כך יש לדרוש בדרך צחות את סדר הפרשיות של חומש דברים: "דברים ואתחנן" – דברין של אדם צריכים להיות בתחנה להקב"ה.

"עקב ראה שופטים" – יען שרואה כי יש אלקים שופטים בארץ.

"תצא תבוא נצבים וילך" – בין כשהוא יוצא, בין כשהוא בא, בין כשעומד, בין כשהולך.

"האיזנו וזאת הברכה" – יאזין ויבין שזאת התורה היא הברכה.

אלה הדברים אשר דבר משה... והיא בארבעים שנה... דבר משה... בעבר הירדן... הואיל משה באר את התורה הזאת (ה-א, א)

מובא בשם רבינו הגר"א: ג' פעמים נאמר כאן 'משה' – 'דבר משה' ו'הואיל משה'. כי בספר זה כלולים שלושה ענינים:

תחילה – תוכחה, לאחר מכן – תורה, וכנאמר "וזאת התורה אשר שם משה", שעד כאן היתה תוכחה ומכאן מתחיל למוד התורה ועשרת הדברות. ולאחר מכן – ברכות וקלות.

ראה נתתי לפניכם את הארץ בואו ורשו את הארץ אשר נשבע ה' לאבותיכם לאברהם ליצחק וליעקב לתת להם ולזרעם אחריהם (ח, א)

לשם מה היה צורך לפרט את שמות אבותיהם – אברהם יצחק ויעקב, הלא די היה לכתוב "לאבותיכם" ותו לא.

מבאר רבי יהודה אסאד בספרו "דברי מהרי"א": כלל נקוט בידנו כי כל אמירה שהאדם חוזר עליה ג' פעמים מקבלת דין של שבועה. לכן הדגישה התורה כי הקב"ה הבטיח את ירושת הארץ לכל אחד מהאבות בפני עצמו, ועל כן להבטחה זו יש גדר של 'שבועה'.

ומעתה מדויק היטב מדוע הדגיש הכתוב "אשר נשבע ה' לאבותיכם", כי אף שלא מצונו שההבטחה לאבות נאמרה בלשון 'שבועה', מכל מקום כיוון שנאמרה שלש פעמים, לכל אחד מהאבות בפני עצמו, הריהו בגדר 'שבועה'.

ציפית לישועה

צפיה לגאולה

"אמר רבא בשעה שמכניסים אדם לדין אומרים לו נשאת ונתת באמונה קבעת עיתים לתורה... צפית לישועה הסמ"ק (מ"ע א) כתב שצפית לישועה הוא בכלל עשרת הדברות וכולל ב"אנכי ה' אלוךי".

הצפייה מביאה את הגאולה

"שאלו אבותינו את הקב"ה ואמרו לפניו ריבונו של עולם שמה אין חזרה לבנים אמר להם אל תאמרו כך יש דור שהוא מצפה למלכו מיד הם נגאלים שנאמר (ירמיהו לא טז) "ויש תקווה לאחריתך נאם ה' ושובו בנים לגבולם" (ילקוט שמעוני איכה תתקצז).

יותר משאנו רוצים שיבוא המשיח רוצה הוא לבוא, אמנם הוא לא יבוא אלא אם כן כל ישראל יחכו ויצפו (חפץ חיים חייו ופעלו).

דברי הרמב"ם כל מי שאינו מחכה לגאולה היו כופר בתורה

הרמב"ם בפירוש המשניות (סנהדרין פרק י היסוד ה"ב) מבאר שבכלל ה"ג עיקרים הוא צריך גם לחכות לו ולאבדו ולהתפלל לבואו ולא זו בלבד אלא כל מי שאינו מחכה לביאתו ככופר בתורה (רמב"ם מלכים יא, א).

והגר"א מבריסק היה מדייק מהרמב"ם כאן שמחדש לנו כי לא רק מי שאינו מאמין בגאולה כופר הוא אלא אפילו מי שמאמין בגאולה אלא שאינו מחכה לו הרי הוא כופר (חידושי הגר"א החידוש סימן פד).

הגלות מתמשכת בעבור שלא מתאבלים על ירושלים

היעב"ץ כותב שעון זה שלא מתאבלים על ירושלים כראוי דיו להארכת הגלות והיא בעיני הסיבה היותר גלויה וחזקה לכל השמדות המפולגות הגדולות הנוראות... אשר מצאנו בגלות בכל מקומות פזורינו.

לפי שיצא זה האבל מלבינו בהיותנו שוקטים בארץ כחכנו את ירושלים (סידור בית יעקב דיני תשעה באב ח"ו טז).

זמני הלכה למעשה אופק אלעד
בעריכת הרה"ג רא"י זילבר זצ"ל

שקיעת החמה	ש"ס הגר"א	ש"ס מג"א	נה"ח הנראה	נה"ח מישורי	
7:38	9:20	8:29	6:03	5:57	שבת
7:37	9:20	8:30	6:04	5:57	יום א'
7:36	9:20	8:30	6:05	5:58	יום ב'
7:35	9:21	8:31	6:05	5:59	יום ג'
7:34	9:21	8:31	6:06	5:59	יום ד'
7:33	9:21	8:32	6:07	6:00	יום ה'
7:32	9:21	8:32	6:07	6:00	יום ו'
7:31	9:22	8:32	6:07	6:01	שבת

שקיעת החמה ערב ט' באב.....7:38
חצות ט' באב.....12:46
זמן תפילת מנחה בט' באב.....1:20
מוצאי הצום.....8:05 {ר"ת 8:50}

ביהמ"ד המרכזי "מאור שרגא"
"ויהי נועם נשבת במוצאי שבת"
בליל המר והנמהר אחר הקינות ישמעו
דברי קינה והתעוררות
ע"י הרה"ג רבי **יעקב אסטרייכר** שליט"א
מנהל רוחני דשיבת "תפארת הלוי"
תשיבם כמאז סומך וסועך, תרחם ציון כי בא מועד
עזרת נשים פתוחה מעריב בשעה 9:00

ישיבת "כנסת יחזקאל"
"איך מפי בן ובת ויהי נועם נשבת"
בליל תענית ט' באב בשעה 10:00 יושמעו
דברי נהי וקינה
ע"י מורנו ראש הישיבה
הגאון רבי **ברוך מרדכי אטינגר** שליט"א
ספדי תורה כי חוללה תפארתך נפלה נזר מיום שחרב ביתך

"בליל זה יכנין וייללון בני"
בליל צום תשעה באב לאחר הקינות ישא
דברי הספד ונהי
על חורבן בית המקדש ואורך הגלות ע"י
הרה"ג רבי **שלום מאיר וולך** שליט"א
בבית "קרית אחיעזר" בבני החדש
"וכל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בבנינה"
עזרת נשים פתוחה מעריב בשעה 9:00

באש הצתה ובאש אתה עתיד לבנותה
ביום צום תשעה באב יתקיים א"ה
שיעור באגדות החורבן
בנושא: "זהלבנון באדיר יפול"
פגישת רבן יוחנן בן זכאי ואספסיינוס קיסר
מפי הרה"ג רבי **שלמה מילגרום** שליט"א
מראשי כולל מדרש אליהו
בהיכל כולל 'מדרש אליהו' (בית הכנסת 'קול
יעקב') בשעה 5:00 אחה"צ

בית הכנסת "אבי עזרי"
על חורבן בית המקדש כי הורס וכי הודש
בליל ת"ב לאחר הקינות ישא דברים
הרה"ג רבי **דניאל רוזנבאום** שליט"א
"תרחם ציון כאשר אמרת ותכוננה כאשר דיברת"

ביהמ"ד המרכזי "זכור לאברהם"
"בליל זה קדרתי וחשכו המאורות"
בליל ת"ב לאחר הקינות ישא דברים
הרה"ג רבי **משה פורייס** שליט"א
"השיבנו ה' אליך ונשובה חדש ימנו כקדם"

בית דין צדק - אלעד
בתי הוראה - ב"ד לעניני ממונות -
כשרות - עירובין - קופת העיר מתן
בסתר - רישום נישואין - יעוץ רפואי
בראשות מורנו המרא דאתרא
הגאון רבי **שלמה זלמן גרוסמן** שליט"א
המרכז: ר' טרפון אלעד טלפון: 9096571 פקס: 9369453
הודעה לימי בין הזמנים
הננו להודיע כי בימי בין הזמנים זמני בית ההוראה
מתקיימים כרגיל

בימי בין הזמנים לא יתקיימו דיונים בבה"ד
לממונות, לפתיחת תיקים ולמקרים דחופים
ניתן לפנות לטל' 9096571-03 שלוחה 1 (באין
מענה ניתן להשאיר הודעה)

ביהמ"ד המרכזי "מאור שרגא"
הננו להודיע כי בין קבלת שבת למעריב ישא דברים
הרה"ג רבי **אליאב יעקב גורטלר** שליט"א
מורה הוראה בד"צ אלעד

מנחה ש"ק ערב ת"ב:
6:20, 6:00, 5:45, 5:30, 5:15, 5:00, 4:30, 3:30, 2:30, 1:30
מעריב ליל ת"ב 9:00 שחרית 8:00, 5:40.....
מנחה צום תשעה באב:
7:00, 6:30, 6:00, 5:30, 5:00, 4:30, 3:45, 3:00, 2:00, 1:20
מעריב מוצאי תשעה באב:
10:00, 9:40, 9:20, 9:00, 8:45, 8:30, 8:17, 8:09, 8:02
קידוש לבנה-9:30 11:00, 10:30

ביהמ"ד המרכזי "מאור שרגא"
זמני התפילות לבין הזמנים
שחרית.....וועיקין, 6:15, 6:35, 6:55, 7:15, 7:30
מנחה 8:00, 8:45, 8:30, 9:00, 9:15, 9:30, 9:45
זמן מנחה, 1:20, 1:25, 1:30, 1:35, 1:45
משעה 2:00 עד שעה 4:00 כל כ-15 דקות
משעה 4:00 עד 10 דקות לפני השקיעה מתקיימים
מונינים ברצף - עם התאספות מנין
מנחה יום שישיזמן מנחה, 1:30, 1:50, 2:10, 2:30
3:00, 3:30, 4:00, 4:30, 5:00, 20 דק' לפני השקיעה
מעריב
החל מ-25 דק' אחרי השקיעה ועד השעה 2:30
מתקיימים מונינים ברצף עם התאספות מנין
מעריב מוצ"ש..בזמן, 45, 50, 55, 60 דק' אחרי השקיעה
ולאחר מכן מונינים ברצף עד שעתיים ורבע לאחר מוצ"ש
&&&&&&&
לידיעת חלומרים
מיזוג אויר בהיכל התורה - ביהמ"ד הגדול
פועל רצוף (24/7) מ'י' אב ועד ר"ח אלול
ציבור לומדי התורה מוזמן!

בית הכנסת המרכזי "דרך החיים"
הננו להודיע כי בין קבלת שבת למעריב ישא דברים
הגאון רבי **דב רוזין** שליט"א
רב שכונת דרך החיים ומורה הוראה בד"צ אלעד

הקהילה התורנית אלעד
כוס תנחומים נשגר לידידנו הרב **דניאל פיינר** שליט"א
בפטירת אמו ע"ה
המקום ירפא לשברכם וינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון
ויירושלים ולא תוסיפו לדאבה עוד
יושבים שבעה עד יום שלישי בבוקר ברח' הרב זונפלד 24 ב"ב

בית הכנסת "אבי עזרי"
הננו להודיע כי בין קבלת שבת למעריב ישא דברים
הרה"ג רבי **איתאל ענוזי** שליט"א
משגיח ישיבת "אוהל אברהם"

בכולל גבוה להוראה הלכה למעשה בעיון
התפנה מקום, לפרטים - 0527608457

"בני עליה"
במסגרת ישיבות 'בין הזמנים' שבבית מדרשונו
יתקיים שיעור פתיחה בהלכה ובאגדה ע"י
הגאון רבי **אברהם משה זיסקינד** שליט"א
ראש ישיבת 'כתר תורה'
ביום שני י' באב בשעה 12:00 בבית המדרש 'אחיעזר'
תפילת מנחה לאחר השיעור

הקהילה התורנית אלעד
ברכת מזל טוב למע"כ ר"מ ישיבת כנסת יחזקאל
הרה"ג רבי **שרגא פייבל שטיינברג** שליט"א
לרגל השמחה בנישואי הבת תח"י ענ"ג נ"י
ברכותנו ושיחה הבית בין עדי עד וירורו רוב חתת מכל יו"ח
מתוך שמחה והרווחה כל הימים

הודעה חשובה
עקב השלכת אבנים כבדות במקוה
כלים ויזניץ רח' רשב"י, שבעקבותיו
נוצר סדק באיטום, דרכה חודרים
המים לקרקע בכמות משמעותית,
נפסל המקוה מדיון זוחלים, אשר על כן
ע"פ פסיקת מורי הוראה מי שהטביל
כלים (ובעיקר כלי מתכות) החל מט"ז
תמוז ואילך חלה החובה לטובלן
בשנית אף ללא ברכה.

בכולל עיון ישיבתי (סוגיות)
ניתן לקבל אברכים נוספים לזמן אלול
לפרטים - 0548470441

לשבת רב העיר בראשות המרא דאתרא
הגאון רבי **שלמה זלמן גרוסמן** שליט"א
המרכז: ר' טרפון אלעד טלפון: 9096571 פקס: 9369453

קו פתוח לשאלות בהלכה
בתשעה באב
כמו"כ הננו להודיע לציבור הרחב על מענה טלפוני
לשאלות דחופות כלליות ובענייני הצום
בערב תשעה באב וביום תשעה באב
במשך כל שעות היום
9096571-03 - שלוחה 9
יח"ר שיבנה בית המקדש במורה בימנו